

Häckfåglar i Svartsjövikens 2007

Urpo Könnömäki

I Svartsjövikens har nu de häckande våtmarksfåglarna inventerats under åtta år, 2000–2007. Sammanlagt 62 revir av 14 olika arter har noterats 2007 vilket är en liten ökning. Några större förändringar i häckfågel-faunans sammansättning har annars inte skett trots att nu en konkurrerande lokal – Svartsjö Dämme – ligger alldeles intill.

Bakgrund

Som en aktivitet i arbetet med "Projekt Svartsjö-viken", vilket bl a innefattar restaurering av våtmarksbeten vid Svartsjövikens har den våtmarksanknutna häckfågelfaunan i Svartsjö-viken inventerats, med början 2000. Här ska inventeringsresultaten för det åttonde året, 2007 redovisas.

Metodik

Under perioden april – juni 2007 gjordes 8 besök då förekommande par av olika arter räknades. Som huvudmetod räknas antalet par, men iakttaga bon och ungpåttar kompletterar observationerna. En svårighet ligger i att kunna skilja rastande fåglar från revirhävdande par. Vidare kan det vara mycket svårt att separera häckande par från yngre fåglar som finns i området men inte häckar, detta gäller främst gässen. De osäkerhetssiffror som anges i det följande är enbart subjektiva bedömningar.

Häckfågelinventeringen har kompletterats med iakttagelser som rapporterats på Svalan.

Biotopförändringar

Sikten ut mot Svartsjövikens har 2002–2007 kraftigt förbättrats jämfört med 2000–2001 på grund av den markbearbetning som företogs hösten 2001.

Under hösten 2006 gjordes en förnyad markbearbetning på 26 hektar i den sydöstra delen av området samt översilningen. Detta för att underlätta för betesdjuren och för att skapa bättre sikt.

På försommaren 2002 uppfördes ett nytt

torn på vikens östsida. Detta har under de sex senaste årens inventeringar varit den viktigaste utsiktspunkten.

Fältarbete

Fältarbetet har i huvudsak utförts av Urpo Könnömäki med hjälp av föreningens medlemmar. Totalt har åtta inventeringar, 23 april till 13 maj. Vid varje inventeringstillfälle har förekommande fågelarter antecknats på en specialkarta i skala ca 1:5 000. Inventeringsresultatet framgår av tabell 1.

Sjö- och våtmarksfåglar

Skäggdoppning Ett par hävdade revir och 2 stora ungar noterades.

Knölsvan Ett bo byggdes i södra delen av viken. 5 ungar observerades.

Grågås Nästan omöjligt att lokalisera bon, då dessa läggs dolt i vassen och häckningen startar mycket tidigt. Två par med ungar kunde iakttagas i viken. De höll sedan till i Svartsjö Dämme.

Kanadagås Normal förekomst. Osäkerheten är ca ± 2 par.

Rördrom En hane tutade sporadiskt under våren, men det är inte troligt att någon häckning skedde.

Gräsand Arten noterades i samma omfattning som under 2006. Antalet redovisade par har en osäkerhet på ca ± 3 par. Ungarna har förflyttats till Dämme.

Tabell 1. Antal par eller revir av fågelarter knutna till Svartsjövikens 2000-2007.

Inventerade arter	Revir 2000	Revir 2001	Revir 2002	Revir 2003	Revir 2004	Revir 2005	Revir 2006	Revir 2007	Kommentarer gäller år 2007
<i>Sjö- och våtmarksfåglar</i>									
Skäggdopping	3	4	3	3	2	1	1	1	2 ungar
Knölsvan	1	1	1	1	1	1	1	1	5 ungar
Grågås	3	3	3	3	3	4	4	3	2 kullar sågs
Kanadagås	3	7	3	7	6	5	6	5	
Rördrom	1	1	1	1	0	0	0	0	
Gräsand	7	7	12	10	10	10	10	10	
Kricka	0	0	1	0	0	0	0	0	
Snatterand	0	0	0	0	0	1	1	1	Inga ungar sågs
Skedand	0	0	0	0	0	1	0	1	Inga ungar sågs
Knipa	3	2	2	2	2	3	4	4	Tre par med ungar
Storskrake	2	1	1	1	1	2	2	3	Ett par med ungar
Vattenrall	2	1	1	2	2	3	3	3	
Sothöna	18	24	20	15	17	15	14	14	
Tofsvipa	6	3	6	7	6	7	8	8	Några ungar sågs
Rödbena	0	0	0	1	0	2	0	1	Inga ungar sågs
Enkelbeckasin	6	4	4	5	5	6	6	7	Svårinventerad
Fiskmås	1	2	0	1	1	1	0	0	
Fisktärna	0	0	0	0	1	0	0	0	
Summa	56	60	58	59	57	62	60	62	
<i>Övriga arter</i>									
Brun kärrhök	2	1	1	1	1	1	1	1	
Gulärta	1	1	3	3	3	5	6	6	Uppskattning, ej inventerad
Ängsoplärka	4	5	5	6	6	6	6	8	Uppskattning, ej inventerad
Buskskvätta	4	5	5	5	5	5	5	5	Uppskattning, ej inventerad
Gräshoppsång.	2	1	1	0	0	0	0	0	
Trastsångare	0	1	0	0	0	0	0	0	
Sävsångare	>10	>10	ca 10	ca 10	ca 10	ca 10	ca 10	ca 10	Uppskattning, ej inventerad
Rörsångare	> 5	ca 5	ca 5	ca 5	ca 5	ca 5	ca 5	ca 4	Uppskattning, ej inventerad
Skäggmes	> 5	> 5	ca 5	ca 5	ca 2	ca 2	ca 2	ca 2	Uppskattning, ej inventerad
Sävparv	> 20	ca 20	ca 20	ca 20	ca 20	ca 20	ca 20	ca 20	Uppskattning, ej inventerad

Snatterand Ett par sågs.

Skedand Enstaka fåglar fanns i viken.

Ärta Enstaka fåglar fanns i viken.

Knipa Hur många par som verkligen häckar är osäkert. Noterat antalet par (4) har en osäkerhet på ca ± 1. Ungar sågs i Dämmet.

Storskrake Svårt att veta hur många storskrakar som häckar. Ett par med ungar.

Vattenrall Hördes vid dikesmyrningarna på östra och västra sidan.

Sothöna Den vanligaste vattenfågeln. Antalet par (14) har en osäkerhet på ca ± 4.

Tofsvipa Uppskattningsvis 10 par höll till främst på mader och omgivande betesmarker. I vilken utsträckning de häckade är osäkert.

Rödbena Enstaka fåglar höll till på sydöstra delen av viken och översilningen. Ungar sågs inte.

Enkelbeckasin En mycket svårinventerad art som trivs bäst i lite mer högväxt madvegetation.

Övriga arter

Brun kärrhök Ett par höll till i området.

Gulärla Uppskattningsvis 6 par fanns på sydöstra sidan. Tre par sågs mata ungar

Ängspiålräka Liten ökning jämfört med fjolåret.

Buskskvätta Oförändrad förekomst jämfört med fjolåret.

Övriga ej inventerade mindre tättingar

Vanligast i vass- och buskmarkerna har sävsparven varit följd av sävsångaren. Rörsångaren förekom mera sparsamt. Skägges har sporadiskt hörts i vassarna med det är osäkert om häckning förekommit 2007.

Kommentarer

Den aktuella häckfågelinventeringen har genomförts 2007 på samma sätt som under 2000–2006. Svårinventerade arter är vigg, knipa och storskrake, som förekommer rastande på vårsträcket i betydligt större antal än vad som sedan går till häckning. Någon konstaterad häckning av vigg har inte noterats.

Svartsjö Dämme har blivit en konkurrerande uppehållsplats för våtmarksfåglarna i området. Många nykläckta ungvallar har vandrat över till Dämmet där födotillgången varit betydligt bättre än bland konkurrerande fiskar i viken.

Ett mycket positivt biotop tillskott har översilningsområdet som skapats för att rena vatten från Sockarbydiken utgjort.

Sammanfattning

En häckfågelinventering genomfördes 2007 i Svartsjövikens för åttonde året i rad enligt etablerade inventeringsrutiner. Totalt noterades 62 stationära par av 14 arter, ett resultat som är i paritet med tidigare år. Talrikast förekommande var sothöna (14 revir), gräsand (10), kanadagås (5) och tofsvipa (10).

Foto Srefan Oscarsson

Sothönan är vanligaste häckfågeln i Svartsjövikens.